

Una investigadora de l'UJI, crea l'audiodescripció en valencià i castellà de la falla Convent de Jerusalem-Matemàtic Marzal

La investigadora Vanessa Gumier del Grup de Traducció per als Mitjans Audiovisuals i Accessibilitat (TRAMA) de la Universitat Jaume I de Castelló ha elaborat una audiodescripció, en valencià i castellà, per a la falla especial Convent de Jerusalem-Matemàtic Marzal de València que permet a les persones amb discapacitat visual conèixer els elements que integren el monument faller.

L'audioguia, locutada per Francisco Campaña Romano, usa codis NaviLens, una tecnologia que permet llegir el codi sense enfocar de manera tan precisa i l'identifica en veu alta. La investigadora ha aplicat durant les dues últimes campanyes de falles (2024 i 2025) una metodologia d'investigació-acció participativa que inclou l'observació de l'accessibilitat en els monuments i grups de discussió amb persones cegues, especialistes en accessibilitat, artistes i gestors fallers.

Grups de l'ONCE ha visitat tant la falla major com els dos ninots que participaven en l'exposició per a l'elecció per a ninots indultats i han avaluat el treball a través d'una enquesta. I a més a més, Vanessa Gumier està en contacte amb l'Associació Inclusió Fallera de València, que l'any passat va iniciar un projecte de sistematització de l'accessibilitat dels monuments fallers, en què han participat 58 falles de València.

Aquest treball d'audiodescripció s'emmarca en un projecte de tesi finançat per la Generalitat Valenciana (ACIF/2022/246) titulat: «Fallas para todos: una aproximación a la accesibilidad para personas ciegas de las Fallas de la Comunitat Valenciana». Aquesta tesi, dirigida per Irene de Higes (grup d'investigació TRAMA), dins del programa de doctorat en Llengües Aplicades, Literatura i Traducció de l'UJI, naix de la necessitat de garantir un accés igualitari a la cultura a totes les persones, estudia com podrien fer-se accessibles per a persones cegues les Falles de la Comunitat Valenciana prenent com a referència l'accessibilitat de les escultures en museus.

Fins ara, per a les persones cegues, la mesura d'accessibilitat era un PDF accessible, és a dir, llegible per lectors de pantalla. El PDF incloïa una breu explicació o el guió (crítica), però no descrivia les escenes. Prenent com a base aquesta falta de descripció visual, l'objectiu de la tesi és introduir el concepte d'audiodescripció i, si és útil (segons l'enquesta), elaborar un decàleg que Inclusió Fallera i les comissions puguin usar com a referència d'ara endavant.

Més informació sobre el projecte en la web de la tesi que inclou publicacions, catàlegs derivats de l'observació de 2024 i 2025 i les audioguies de 2025 i 2026:

<https://sites.google.com/uji.es/fallasparatodos/inicio?authuser=0>